

Capítol 1

Escac, però no mat

M'assec a la cadira que m'han adjudicat a la meua nova destinació provisional, com a administrativa de la Direcció General de la Infantesa. Miro al meu voltant. Sento les mirades dels meus nous companys, clavades en mi i en la meua cara de pocs amics.

De cop, he tornat a ser jo. M'he oblidat dels fermes propòsits de passar desapercibuda. He deixat anar un rosari d'improperis contra la mediocritat de l'Administració pública i m'he recordat de la família de la persona a qui corresponia vetllar perquè l'administrativa que arribés trobés les eines per fer la feina a punt.

El Servei en ple s'ha adonat de la meua presència. I que no estic per brocs.

Tots em miren de cua d'ull, preguntant-se qui deu ser aquesta noia que té tan mal caràcter.

L'estratègia per no destacar i ser una funcionària grisa que m'havia fabricat per superar l'autèntic tràngol que em suposava haver-me'n hagut d'anar a l'exili professional, se n'ha anat en orris.

Ara tothom sap que hi soc. Que existeixo. Que no soc grisa.

Ni rastre de l'atordiment que sentia aquest matí.

No tinc feina per fer. Com que no tinc eines per fer-ne, la Joana no me n'ha encomanada cap. Ha aguantat

impertèrrita el meu atac de sinceritat i ha deixat anar: «Ho sento, espero que arribin aviat l'ordinador i el telèfon».

M'ha assenyalat el lloc on, a partir d'avui, seuré durant set hores i mitja diàries, amb la taula nua.

M'ha deixat sola, havia d'anar a una reunió.

M'he quedat sense estratègia, sense ordinador i sense telèfon. Em queda, això sí, el consol de tenir el lloc de treball a prop de l'escola dels meus fills.

Ja hi soc. Ja soc al lloc que jo he triat. El lloc que jo he volgut. El lloc que jo he triat. L'he triat? L'he volgut? Tinc un atac de lucidesa. Ni l'he triat, ni l'he volgut. He vingut a parar aquí perquè, finalment, he perdut el combat. D'allà on vinc, me n'han fet fora. Han posat damunt el tauler de joc totes les armes legals per escarmentar-me.

Sento que, malgrat haver perdut una batalla, la guerra la guanyaré jo. De moment, però, cal que prengui distància dels meus perseguidors per poder reinventar-me i renéixer.

Ha estat un escac. Però de cap manera escac i mat.

Obro la bossa de mà i col·loco, amb parsimònia, el pot de Miami —amb l'esquerda enganxada amb Araldite— damunt la taula despullada, sense ordinador ni telèfon; la girafa d'Àfrica dins el pot i, just al costat, el barrufet que toca l'ase, amb mitja riulla displicent. Traduït del seu llenguatge irònic habitual, vol dir: «Nena, una altra taula?», amb to foteta. Ja ens comencem a saber els topants, ell i jo.

Al primer calaix del buc, hi fico la carpeta amb els documents importants de la meua vida laboral: la llibreta, l'agenda i la postal de felicitació de la Júlia, que acompanyava el barrufet que em va regalar. El dia del meu trenta-novè aniversari, em van fer abandonar la Direcció General dels Administrats. Dijous de la setmana que ve, en compliré quaranta. Farà exactament un any que el barrufet i jo, acompanyats del pot i la girafa, vam iniciar el nomadisme per les dependències del Departament Principal.

Tombo el barrufet d'esquena. No tinc ganes d'aguantar-li la mirada sorneguera. De la bossa estant, ha sentit el meu atac de sinceritat i ja li traspua la ironia pels quatre costats.

Miro la girafa que treu el cap per sobre el pot.

El pot i jo deu fer una dotzena d'anys que ens fem companyia mútua. La girafa en fa quatre que forma part del meu paisatge laboral.

Pot, girafa i barrufet, són els únics ocupants de la taula.

Sospiro.

Alço la mirada. L'activitat a la planta ha augmentat: telèfons que sonen, converses d'una taula a l'altra i de fons, el soroll del tecleig. Ja ningú no està pendent de mi.

La setmana passada, quan em van trucar per dir-me que m'acceptaven com a administrativa a la Direcció General de la Infantesa, vaig tenir una sensació estranya: alleujament barrejat amb un gust amarg de derrota. Em sentia atarantada, com si hagués endarrerit posicions. D'una banda em deia que allò era el que havia de fer;

estaria a prop de l'escola dels nanos i m'hi podria dedicar més perquè no hauria de regalar cap hora a la feina, però de l'altra, tenia un rau-rau, un nosequè que em creixia per dins.

Avui, dilluns 31 de gener del 2005, he encetat el meu enèsim primer dia de feina. Començaré una etapa nova a la Direcció General de la Infantesa del Departament d'Assumptes Socials on, voluntàriament forçada pel càstig i l'assetjament constant, he demanat el trasllat. He fugit, en retirada, de l'Institut Femení del Departament Principal. La darrera destinació laboral d'un any nefast.

Misèries humanes que ocorren a l'Administració quan hi ha un canvi de color polític. La gentola amb quatre galons aprofita l'avinentesa per fer la vida impossible als treballadors que havien aconseguit fer-se un lloc a l'organització i que, de sobte, han deixat d'estar a l'empara dels que manaven.

Gent mesquina que no vol tenir a prop treballadors que tenen el convenciment que estan exempts d'obeir si les ordres no tenen un mínim de sentit comú i són fruit de l'arbitrarietat alenada per l'afany de poder. No els volen al costat. En el fons, aquesta genteta se sap petita.

He deixat els meus fills a l'escola. He enfilat a pas lleuger les set illes de cases de la dreta de l'Eixample que separen l'escola del meu nou lloc de treball, quatre en direcció al Tibidabo i tres cap al Besòs.

Feia un fred d'aquell que se't fica als ossos. El meu cervell anava a mil per hora. Estava capficada en la meva

novetat laboral. Veia, però no mirava, les persones que em creuava pel carrer. El meu cor bombava la sang a una velocitat alarmant. Estava concentrada en el que m'estava a punt de succeir i no em podia fixar en la vida que passava al meu voltant.

Havia pres la millor decisió. Com que allà d'on venia no m'hi volien, havia demanat el trasllat a un lloc de treball amb l'únic al·licient que estava situat a prop de l'escola dels meus fills. Allà ningú no em coneixeria i només seria un número de plaça, una administrativa més en l'engranatge de l'Administració. Treballaria les hores exactes i cap a casa. No em preguntaria en cap moment el sentit de la meva feina ni què podia fer per millorar-ne cap aspecte.

Sí, n'estava segura. Havia pres la millor decisió. Seria un exili tranquil. Me'l tenia més que merescut.

Els primers contactes mai no m'han anat gaire bé. Avui tornaria a ser la nova. M'era indiferent. No tenia previst fer cap esforç per ser simpàtica ni fer cap maniobra perquè em toqués cap feina mínimament interessant. Faria la feina que em *plugués*. Quan ets la nova sempre és la pitjor. Amb això ja hi comptava.

En el darrer any, m'haurà tocat ser la nova i fer-me un lloc en un despatx nou sis vegades. Certa pràctica hi tinc, a saber quina mena de feina et donen quan ets la nova, i a percebre què se sent quan t'has de fer la simpàtica.

De febrer a febrer, si compto la taula on m'asseia quan va aparèixer en escena la Camacho —la directora general d'Atenció a l'Administrat del Departament Principal— el febrer de l'any passat i hi afegeixo la taula

que avui he estrenat, hauré posat el cul damunt set cadires diferents de set taules diferents.

Mentre pujava pel carrer Girona, m'anava repetint a mi mateixa que seria grisa i passaria desapercebuda. Faria el que em toqués, les hores justes que em corresponguessin. Deixaria anar el bolígraf a l'hora en punt i em centraria en la resta d'hores que té el dia, totes aquelles que no passem a la feina.

He arribat, he demanat per la persona que m'havia de donar la benvinguda, me l'ha donada, no m'ha explicat quina feina havia de fer i m'ha dit que m'esperés una mica, que havia d'arribar la cap de servei i ja m'ho explicaria tot. És un clàssic a l'Administració, això: arribes a una feina nova i ningú no sap per a què t'han fet venir ni on t'han de col·locar. M'ho prenc amb filosofia.

Durant l'estona que he estat asseguda en unes butaques del racó del vestíbul de la planta esperant la persona que m'hauria d'explicar quina tasca m'encomanarien, he observat les funcionàries i els funcionaris —sempre hi ha més funcionàries que funcionaris— que entraven i sortien, amb cara de dilluns, i no he pogut evitar d'escoltar-ne els comentaris. Per què totes i tots s'assemblen tant? Mentre me'ls mirava, passant i traspasant, me n'he sentit lluny.

Al cap d'una bona estona, ha arribat la persona que sí que sabia quina feina em tocava fer: la cap de servei. Era la Joana! Ostres, quina sorpresa! No sabia que la Joana treballés a la Direcció General de la Infantesa! La Joana va ser la meva primera sergent a l'Administració, l'any 1987, a l'Institut d'Assumptes Socials. Aquesta sí que no me l'esperava: trobar-me-la aquí i que fos la meva cap!

Veig que ha ascendit a sergent major durant el temps que l'he perduda de vista.

En un moment, a peu dret, ens hem posat al dia de tot, encara amb l'abric al braç i la bossa de mà penjant. Petons, abraçades i «Hola *què tal*, com va?». M'ha dit que quan va veure el meu currículum entre els de les persones candidates a ocupar la plaça al seu servei, va seleccionar-me de seguida. Ja em coneixia. Sabia com treballava.

Ella sí que sap quina feina he vingut a fer, però no me l'ha poguda encomanar. M'ha dit, amb cara compungida, que a la Direcció General de la Infantesa han pensat a demanar l'administrativa, però encara no tenen ni l'ordinador ni el telèfon per adjudicar-li.

Aquest ha estat el moment en què no he pogut evitar protagonitzar l'escena que ha destorbat l'espessa monotonía d'un dilluns al matí qualsevol al servei de la Joana.

La Joana s'ha excusat com ha pogut. No m'ha donat cap solució i ha marxat cap a una reunió. M'he n'he anat a seure, amb cara de pocs amics.

Han passat divuit anys. No l'he trobada gens envellida, però. Porta el mateix pentinat d'aleshores: els cabells no gaire llargs, ondulats i foscos. Mentre gesticulava, m'he fixat que encara du aquell anell al dit petit de la mà esquerra que em tenia el cor robat. Es nota que és un anell antic. Sempre m'he imaginat que l'havia heretat d'algú de la família. La Joana és molt senzilla i té un tarannà molt proper, però no pot evitar que se li notin els seus orígens familiars de la burgesia catalana.

Ella tampoc no hi estava bé, al Servei de Personal de l'Institut d'Assumptes Socials. Amb la mala bèstia de la Remei de caporal per sota, fent-li la pinça amb el sergent major —el cap de servei autista— per sobre.

No ha canviat gens. Ella també deu haver pensat que jo no he canviat gaire, si més no, pel que fa al caràcter. Ha pogut comprovar que encara evito fer marrada pels viaranys tortuosos de la diplomàcia, prefereixo optar per la drecera directa de la franquesa.

Sospiro.

Torno a obrir el calaix i agafo, sense pensar, la carpeta i la començo a fullejar. Hi ha tots els papers que he conservat de la meva vida laboral, desordenats. Decideixo endreçar-los. No tinc res millor per fer.

Els endreço de més antics a més nous: el nomenament d'interina, per raons d'urgència, com a auxiliar administrativa a l'Institut d'Assumptes Socials. Aquí va començar tot. Octubre del 1987. El dictat! El famós dictat! Quina perla! Tècnicament, tot va començar amb aquest dictat. Podríem concloure, doncs, que la culpa fou de *Josafat*.¹

¹ *Josafat* és una novel·la escrita per Prudenci Bertrana l'any 1906, en plena època del modernisme català. Va ser presentada al premi de novel·la de la Festa de la Bellesa de Palafrugell l'any 1905, on no va ser premiada per motius morals, atesa la crueta i el caràcter de l'obra, que podia ser considerada «sacrílega».